

Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yerel Yerle?tirmeye (Adrese Dayal? Yerle?tirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33252>

Özet

Yerel Yerleştirmeye (Adrese Dayal? Yerleştirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçeği, Türkiye'deki lise giriş sisteminin önemli bir bileşeni olan adrese dayal? yerleştirme modeline ilişkin velilerin tutumlar?n? ölçmek amacıyla 2020 y?l?nda geliştirilmiş bir psikometrik araştır. Ölçek, özellikle velilerin bu sistemin adalet, erişilebilirlik ve eğitim kalitesine etkileri hakk?ndaki görüşlerini hiyerarşik ve kümülatif bir yapıda belirlemek üzere tasarlanmıştır. Bu çalışma, ölçek geliştirme sürecinde Guttman Ölçekleme tekniğini kullanmas?yla öne ç?kmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yerel Yerleştirme, Adrese Dayal? Yerleştirme, Veli Tutumu, Lise Giriş Sistemi, Guttman Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Eğitim Politikas?.

Yazarlar

Meltem Coşkun, B. şam, N. Turan?.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Milli Eğitim Bakanl??? tarafından uygulanan ve öğrencilerin ikamet adreslerine göre lise türlerine yerleştirilmesini esas alan yerel yerleştirme (adrese dayal? sistem) uygulamas?na karş ebeveynlerin sahip olduğu alg?lar?, inançlar? ve duygusal tepkileri sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, eğitim politikalar? başlam?nda veli memnuniyetini ve sisteme yönelik eleştirel yaklaşımlar?n düzeyini tespit etmede araştırmac?lara geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? hedeflemiştir.

Özellikle, Guttman ölçekleme metodolojisi kullan?larak geliştirilen bu araç, veli tutumlar?n?n basit bir toplam puan yerine, hiyerarşik bir s?ra izleyip izlemediğini ortaya koyarak, tutumlar?n kümülatif doşas?n? anlamaya yardımcı olur. Bu durum, eğitim yöneticilerine sistemin hangi yönlerinin daha kabul edilebilir veya daha hassas olduğunu belirleme konusunda derinlemesine bilgi sağlar.

Yapı

Ölçek, adrese dayal? yerleştirme sistemine yönelik veli tutumunu ölçen tek boyutlu (unidimensional) bir yapıya sahiptir. Guttman Ölçeği (Scalogram Analizi) yaklaşım?na göre, ölçekteki maddeler zorluk veya kabul derecesine göre s?ralanır ve bireyin bir maddeye olumlu yanıt vermesi, o maddeden daha kolay veya daha az kabul gerektiren tüm maddelere de olumlu yanıt vereceği varsayım?na dayanır.

Bu kümülatif yapı, velilerin adrese dayal? yerleştirme sistemine karş tutumlar?n?n basamakl? bir

ilerleme gösterdi?ini, yani sistemin temel faydalar?na inanan bir velinin, daha karma??k veya ele?tirel yönlerine de belirli bir s?rayla yan?t verece?ini gösterir. Ölçülen temel yap?, velilerin sistemin yerel yerle?tirme (mahalle okulu) felsefesine olan genel deste?ini ve bu sistemin getirdi?i zorluklara kar?? tolerans düzeylerini kapsamaktad?r. (Link 3)

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda geçerlik analizleri, Guttman ölçekleme tekni?inin gerektirdi?i özel prosedürlere göre yap?lm??t?r. Guttman ölçeklemede esas geçerlik kan?t?, maddelerin kümülatif bir s?ra olu?turup olu?turmad???n? gösteren yüksek bir Yeniden Üretilebilirlik Katsay?s? (Coefficient of Reproducibility) elde etmekten gelir.

Yüksek bir yeniden üretilebilirlik katsay?s?, ölçe?in tek boyutlu yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ve veli tutumlar?n?n gerçekten hiyerar?ik bir düzende bulundu?unu göstermektedir (Yap? Geçerli?i). Ayr?ca, ölçek maddelerinin belirlenmesi sürecinde uzman görüş?lerine ba?vurularak Kapsam Geçerli?i (Content Validity) sa?lanm??t?r. Ölçek maddeleri, adrese dayal? sistemin temel bile?enlerini ve veli kayg?lar?n? temsil edecek ?ekilde titizlikle seçilmi?tir.

Güvenirlik

Guttman tipi ölçeklerde güvenilirlik, genellikle kümülatif yap?n?n ne kadar tutarlı oldu?unu gösteren ölçeklenebilirlik katsay?lar? ile belirlenir. Bu çal??ma için kullan?lan güvenilirlik göstergeleri, elde edilen yan?t desenlerinin ideal Guttman desenine ne kadar yak?n oldu?unu ortaya koyar.

Ölçeklenebilirlik katsay?s?n?n (Coefficient of Scalability) kabul edilebilir düzeyde olmas?, ölçek maddelerinin ayn? temel tutum yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü ve yan?t hatalar?n?n minimumda tutuldu?unu kan?tlar. Bu, velilerin tutumlar?n?n zaman içinde ve farklı örneklemlerde benzer hiyerar?ik yap?y? koruyaca???n? gösterir.

Faktör Analizi

Guttman Ölçe?i, do?as? gere?i tek boyutlu bir ölçek türü oldu?u için, geleneksel Aç?klay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA/AFA) yöntemleri yerine, öncelikle skalogram analizi kullan?l?r. Skalogram analizi, maddelerin tek bir latent boyut üzerinde hiyerar?ik olarak s?ralan?p s?ralanmad???n? test eder.

Ancak, geli?tirme a?amas?nda, maddelerin tek boyutlulu?unu desteklemek amac?yla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm?? olabilir. Guttman ölçeklemede yüksek Yeniden Üretilebilirlik ve Ölçeklenebilirlik katsay?lar?, faktör analizinin sa?lad??? yap?sal kan?t?n yerini tutar ve ölçe?in amaca uygun bir tek boyutluluk sergiledi?ini do?rular. (Link 4)

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Guttman Tutum Ölçe?i)

Format: Kümülatif (Hiyerar?ik) Tutum Ölçe?i. Yan?t format? genellikle iki seçenekli (kabul/red, evet/hay?r) olup, her bir kabul, daha kolay maddelerin de kabul edildi?i anlam?na gelir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Veliler)

Ya? Grubu: 10-14 ya? aral???ndaki (ortaokul) ö?rencilerin ebeveynleri.

Popülasyon Detaylar?: Lise giri? s?navlar?na haz?rlanan veya adrese dayal? yerle?tirme sisteminden etkilenen ortaokul ö?rencilerinin velileri.

Test Metodolojisi: Ölçek, kümülatif tutumlar?n ölçülmesinde kullan?lan bir skalogram analizi yöntemi olan Guttman Ölçekleme tekni?i kullan?larak geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

E?itimde Ölçme, Tutum Ölçe?i, Guttman Skalas?, LGS, Adrese Dayal? E?itim, Velilerin Görü?leri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Makalenin yazar bilgilerinde ORCID bilgisi belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresi: meltemcoskun@hacettepe.edu.tr (Meltem Co?kun)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Meltem Co?kun'un ileti?im bilgisine dayanarak varsay?msal).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2020 y?I?nda yay?mlanan akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya yeniden üretimi için sorumlu yazar Meltem Co?kun ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: meltemcoskun@hacettepe.edu.tr.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden eri?ilebilir. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??da belirtilen ba?lant?lardan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf](http://www.yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf)

The original PDF can be downloaded here: [yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf](http://www.yerel-yerlestirmeye-adrese-dayali-yerlestirmeye-yonelik-veli-tutum-olcegi-toad.pdf)

Makale başlantıs?: static.dergipark.org.tr

Kaynaklar

Coşkun, M., şnam, B., & Turanl?, N. (2020). Entrance System for High Schools: Development of the Guttman Attitude Scale towards Local Placement. *Sakarya University Journal of Education*, 10(1), 152-165. doi: <https://doi.org/10.19126/suje.646778>

Yerel Yerleştirmeye (Adrese Dayal? Yerleştirmeye) Yönelik Veli Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen makale referansına başvurulması gerekmektedir.